

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства**

Випуск 15

Засновано у 2003 році

Рівне – 2015

ББК 71.0
А 43
УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 15 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2015. – 211 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

- Афанасьєв Ю.Л.** – доктор філософських наук, професор Київського університету ім. Б.Грінченка
- Баканурський А.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного політехнічного університету
- Виткалов С.В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент РДГУ (відповідальний секретар)
- Воробйов А.М.** – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
- Дем’янчук О.Н.** – доктор педагогічних наук, професор Луцького інституту розвитку людини „Україна”
- Жилюк С.І.** – доктор історичних наук, професор РДГУ
- Коваль Г.П.** – доктор педагогічних наук, професор РДГУ
- Кралуц П.М.** – доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”
- Круль П.Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника
- Кушнарєнко Н.М.** – доктор педагогічних наук, професор ХДАК
- Поніманська Т.І.** – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
- Постоловський Р.М.** – кандидат історичних наук, професор РДГУ
- Стоколос Н.Г.** – доктор історичних наук, професор РДГУ
- Троян С.С.** – доктор історичних наук, професор РДГУ
- Костюк Л.К.** – кандидат історичних наук, доцент РДГУ
- Швецова-Водка Г.М.** – доктор історичних наук, професор РДГУ
- Яремко-Супрун Н.О.** – доктор мистецтвознавства, професор РДГУ

Рецензенти:

- Арцишевський Р.А.** – доктор філософських наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки
- Брилін Б.А.** – доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського

Науковий редактор і упорядник випуску – проф. **Виткалов В.Г.**

ISBN 978-966-8424-77-9

Видання індексується Google Scholar

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 16 від 24.12.2015 р.)

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

Kraseva Iruna, student of department of kulturologii and museesnavstva of the Rivne state humanitarian university

Festivals of amateur art are in Ukraine

The concept of festival and festival of amateur art is investigational; a task to the festival of amateur art is certain; the features of different festivals of amateur art, which take place in Ukraine, are considered.

Key words: amateur art, festival, participants of measure.

Надійшла до редакції 10.11.2015 р.

УДК78.05

Боровець Оксана Олександрівна, студентка спеціальності «Культурологія»

Рівненського державного гуманітарного університету;

Казначеева Людмила Миколаївна, кандидат історичних наук,

доцент кафедри культурології та музеєзнавства

Рівненського державного гуманітарного університету

ВИКОРИСТАННЯ ЗРАЗКІВ КЛАСИЧНОЇ МУЗИКИ В СУЧАСНОМУ ЖИТТІ

Аналізується класична музика з точки зору її використання у сферах сучасного життя та розкривається пошук нових підходів, часто нетрадиційних, до виконання цієї музики.

Ключові слова: класична музика, академічна музика, комерціалізація, технічні засоби, інтерпретація.

Актуальність проблеми. Сучасне європейське музичне мистецтво є досить вагомим пластом світової культури, воно завжди в русі, в плінних, примхливих, непередбачуваних змінах як у межах жанрів, напрямів, стилів, що вже досліджувалися, так і в тих, що народжуються. У європейських культурних процесах кінця ХХ – початку ХХІ ст. особливе місце належить класичній музиці, яка пройшла перевірку часом і має цінність. Розмаїття видів і жанрів зазначеного феномена утримує пріоритет у культурно-дозвілловому середовищі, засобах масової комунікації. Тому вивчення особливостей використання класичної музики в сучасному житті й актуалізувало проблематику нашого дослідження.

Мета наукової розвідки полягає у дослідженні вживань зразків класичної музики у сферах сучасного життя.

Огляд використаної літератури. Особливості європейської класичної музики на сьогодні є достатньо вивченими та розглянуті на рівні функціонування, сприйняття, змістовності, музичної форми, засобів музичної виразності тощо. Наукові дослідження цієї проблематики здійснювались у працях як зарубіжних, так і вітчизняних мистецтвознавців. Різні аспекти розвитку й особливостей європейської класичної музики розглянуто російськими науковцями В. Конен [4], К. Акоюном, А. Захаровим, С. Кагарлицько [1] та ін. Їх наукові доробки пов'язані з вивченням теоретичного осмислення проблематики класичної музики. Вивчення багатоаспектності і жанрово-видового різноманіття класичної музики стало предметом розгляду зарубіжних мистецтвознавців А. Цукер [9], Л. Мархасєва [5] Л. Раабена [6].

Виклад основного тексту. Вважаємо за потрібне розглянути тлумачення поняття класичної музики науковцями. Російська дослідниця В. Конен у праці «Театр і симфонія» зазначає, що поняття «класична музика» – це музичні твори, написані в певний історичний період у мистецтві (від бароко до модернізму). Це музика, що «триває значний час» [4; 12].

Більш точно, на нашу думку, визначення цього поняття дають у книзі «Масова культура» К. Акоюн, А. Захаров та С. Кагарлицька, які розглядають її як галузь культури, прийнятну і зрозумілу більшості населення в будь-яку історико-культурну епоху, що володіє своїми естетичними особливостями й знаходиться у складному комплексі взаємодії з іншими культурними шарами (культурним, елітарним) [1; 123-125].

Загалом, визначення «класичної музики» доволі широке з точки зору термінології поняття та може використовуватися в різному контексті. У загальноприйнятому розумінні класичною музикою називають ту, яка витримала перевірку часом і залишилася популярною упродовж багатьох років після моменту створення та яка в сучасному суспільстві має свою аудиторію. Сучасні науковці частіше ототожнюють поняття класичної та академічної музики (у типологічному сенсі класична музика – це так звана академічна), що наслідую передусім жанри (наприклад, соната, симфонія, опера),

принципи композиції (зокрема гармонії, форми, фактури тощо), інструментарій (переважно – інструменти симфонічного оркестру), а також традиції виконання, що формувалися в європейській музиці в XVII ст. – поч. XX ст.) і у нашій розвідці будемо використовувати ці поняття, як синоніми.

Слушною є думка зарубіжної дослідниці А. Цукер про те, що «класична музика – це музичні твори, написані за певними правилами і канонами з дотриманням необхідних пропорцій і призначені для виконання симфонічним оркестром, ансамблем або солістами» [9; 32]. Узагальнюючи озвучені визначення, вважаємо, що класична музика – це особливий жанр музики, що торкається своїм корінням далекого минулого.

Нині чимало науковців, досліджуючи цю тему, характеризують жанри, напрями, змістовність музичного твору і стиль виконання композиторів. Оберемо дещо інший шлях і спробуємо дослідити класичну музику з точки зору її використання у сферах сучасного життя. Варто наголосити, що, як правило, класична музика сприймається легше підготовленою публікою, а інколи навіть підготовлена публіка не здатна оцінити, сприйняти класичну музику та академічну музику епохи постмодернізму з її новітніми, складними для розуміння та сприйняття напрямками, стилями та жанрами. Для прикладу, наведемо думку сучасного італійського співака, виконавця академічної музики А. Бочеллі, який зауважив, що «класична музика за часів заснування була найінтелектуальнішою та, головне, зрозумілою публіці. Були легкі і були важкі твори. Звідси і почалася боротьба між «легкістю» і «важкістю». Тобто, легкі твори ближчі безтурботним людям, і їх набагато більше, ніж тих, хто знаходить себе у складній творчості сучасної музики» [2].

Тож потрібно вчити її слухати, розуміти і сприймати, прививати любов до класичної музики. Серед експериментів щодо популяризації класичної музики, що заслуговують на увагу, можна виділити досвід японців: скрізь, де присутня певна кількість людей – у транспорті, торговельних центрах, спорткомплексах тощо – лунає музика, причому переважно європейська класика. Ось так делікатно ця музика входить у життя та духовний світ японців змалечку й залишається його частинкою впродовж життя. Досвід Японії останнім часом почали використовувати Китай і Південна Корея.

Особливість використання європейської класичної музики кін. XX ст. – поч. XXI ст. проявляється у вивільненні класичної музики з сфери елітності, окремішності, у загальне, часто масове використання, де спрямованість інтересів авторів проявляється в отриманні прибутку. Американський науковець Ш. Венкур стверджує, «що комерційний характер класичної музики наприкінці XX ст. є продуктом масового споживання, вироблений сферою шоу-бізнесу, у якому комерційний початок беззастережно домінує над творчим» [7]. Відповідно, попит на продукти класичної музично-творчої діяльності та послуги, запропоновані шоу-бізнесом і сучасною музичною культурою, безпосереднім чином пов'язані з соціально-психологічними мотивами, а саме: єднанням з іншими людьми, відповідністю стилю життя певної соціальної групи, наслідування моді, виділення з натовпу тощо [7].

Сучасне суспільство насичене новітніми технічними засобами: радіоприймачами, телевізійною і комп'ютерною технікою. Європейська класична музика також вступила на шлях технічних засобів, що найсуттєвішим чином вплинули на всі аспекти людської діяльності – від побуту до мистецтва і саме в цьому, на нашу думку, проявляється наступна особливість використання класичної музики в сучасному житті.

Усебічний вплив технічних засобів у сучасних умовах виявляються практично на усіх етапах реалізації класичного музичного твору – від виконання алгоритму (в алгоритмічній композиції) до трансляції фінального продукту засобами медіа. На думку зарубіжного педагога Л. Мархасева, це – як відображення та редагування нотного тексту за допомогою відповідного сучасного програмного забезпечення, який може вплинути на процес композиції – навіть якщо подальше функціонування музичного твору передбачає виключно традиційний шлях, без використання жодних електронних засобів [5; 14-15].

Кінець XX ст. характеризується постійним тиражуванням, репродукуванням європейської класичної музики у повсякденному житті засобами масової інформації, використанням її як тла-емблеми для подачі інформації. Цікавою є тенденція популяризації цієї музики через мас-медіа, зокрема у фільмах, мультфільмах, рекламній галузі. Найчастіше європейська класична музика служить допоміжним тлом до основного сюжету. Наприклад, існують мультфільми, в яких класична музика є головною дійовою особою, саме з її звучання і складає сюжет. Так, 1997 р. у Польщі вийшла збірка анімаційних фільмів «Чарівна флейта: Шедеври класичної музики в анімації» [3]. У збірнику вміщено 48 анімаційних кліпів, знятих у найрізноманітніших сучасних техніках, стилях і жанрах на музику Л. ван Бетховена, В. Моцарта, Й. Баха, М. Мусоргського, Ф. Шопена, А. Вівальді і багатьох інших композиторів, від бароко до модернізму. Серед інших робіт відзначається мультфільм

російського режисера М. Алдашина «Різдво» (1996 р.) на музику Й. Баха і Л. ван Бетховена [2]. Сюжет мультфільму строго відповідає програмі класичного музичного твору, але при цьому розвиває і доповнює його.

Популяризація та використання європейської класичної музики за допомогою сучасних технологій також зустрічається у фільмах різного ґатунку. Так, музика британського співака, композитора К. Менсела до популярного особливо серед молоді, фільму американського кінорежисера Д. Ароновськи «Реквієм за мрією» (2000 р.) і міфи, що виникли довкола основної музичної теми, пробудили інтерес до В. Моцартової меси «Реквієм». Крім В. Моцарта, серед «першоджерел» у фільмі використовували також музику Р. Вагнера, Л. ван Бетховена [2]. У кінематографі і мультиплікації класична музика часто використовується як цитата, що доповнює і поглиблює зміст фільму.

Наступна особливість використання класичної музики в сучасному інформаційному суспільстві проявляється в просуванні класичної музики через посередництво мережі Інтернет, кіно, телебачення, яке надає безліч можливостей для опосередкованого пізнання класичних музичних творів. Вони дозволяють наблизити, збільшити, виокремити твір музичного мистецтва чи його частину, зробити їх більш зручними для ознайомлення та аналізу. Досліджуючи просування європейської класичної музики через посередництво мережі Інтернет, ми зустріли цікаву пропозицію глави Королівського театру Ковент-Гарден у Лондоні Т. Холла. Він виступив з ініціативою робити в Інтернеті прямі трансляції класичних концертів. Т. Холл зауважив, що «завдяки Інтернету, можна зацікавити майбутню публіку – ту публіку, яка дивиться Youtube, – особисто завітати до концертної зали. Тому що оркестрова музика важлива для людей і нам треба зробити так, щоб люди продовжували її слухати» [7]. У суспільстві, що трансформується, роль засобів масової інформації значно посилюється, оскільки саме в такі періоди зростає потреба громадян точніше, об'єктивніше оцінювати та сприймати музичні твори. Раніше потрібно було йти в театр, оперний зал, щоб послухати класичну музику а зараз є все в порталі Інтернет.

Використання класичної музики у сферах сучасного життя і просування її через мережу Інтернет проявляється в проєкті Musopen (некомерційна благодійна організація, м. Пало-Альто, штат Каліфорнія, США). Це онлайн музична бібліотека вільної від авторського права (в суспільному надбанні) музики. Місія Musopen – записати або отримати записи, щоб відвідувачі могли слухати, повторно використовувати, або насолоджуватися прослуховуванням класичної музики. Організатори проєкту спеціально ініціювали збір коштів із метою найняти оркестр, записати класичні музичні зразки і викласти їх у мережу для загального доступу в найкращій якості під ліцензією, яка дозволяє будь-кому використовувати запис без дозволу і винагороди в будь-яких цілях, тобто передає музику в суспільне надбання. У 2008 р. силами Musopen записано 32 сонати Л. ван Бетховена у виконанні фортепіано які на даний час є у он-лайн бібліотеці проєкту та відкриті для громадського користування.

Простежуючи особливості використання класичної (академічної) музики, варто звернути увагу на сучасних виконавців, що виконують твори класичної музики у власній, часто нетрадиційній, інтерпретації. Адже тенденцією сучасного періоду в європейській музичній галузі є пошук нових підходів до виконання класичної музики, прагнення зробити академічний концерт доступним та привабливим для широкої публіки. У цю тенденцію, зокрема, органічно вписався британський музикант-самоук Б. Клементайн, який на сьогоднішній день є популярним у Європі. Його манеру виконання найчастіше порівнюють з манерою американки Н. Симон, джазової королеви ХХ ст., а за ступенем глибини його лірику прирівнюють до текстів культового фолк-виконавця Л. Коена. Артист говорить, що із задоволенням змішує оперну та інструментальну класичну музику з соулом і фольком та вважає себе перш за все не піаністом або співаком, а оповідачем [8]. Під натхненням класика Л. ван Бетховена творить свої шедеври і європейський репер NAS. У пісні «I Can» («Я можу») лунають зразки з фортепіанної п'єси Л. ван Бетховена «Für Elise» («До Елізи»). Твір репера закликає працювати над собою, щоб стати тим, ким хочеш. Виконавця NAS ідеально надихають п'єси Л. ван Бетховена та, як вважає репер, і взагалі вся класична музика [8]. Англійський сучасний гурту Bright Eyes, також у певних своїх піснях, спирається на творчість Л. ван Бетховена. У пісні «Road to Joy» («Дорога до радості») гурт очевидно вказує на першоджерело, а саме базується на «Ode to Joy» («Ода до радості») Л. ван Бетховена, щоправда ця мелодія демонструє трохи похмурішу картину сучасності [8].

Охарактеризувавши особливості саме такого підходу до використання європейської класичної музики, варто зазначити, що ці музичні твори не такі вже й різні між собою, як може це здаватися на перший погляд. Сучасні митці роблять упізнаваною класичну музику, подану незвично, до того ж, у нетрадиційному підході, при звичають до неї, що нині є актуальним, оскільки ця музика в нас існує

у своєрідних «резерваціях» і безпосередній доступ до неї ускладнений. Видатний європейський диригент, композитор і музичний критик Л. Бернстайн зазначав, що «...композитор, створюючи музику в якийсь період, класичний або некласичний, може змусити вас пережити глибокі почуття, тому що він великий, тому що йому є що сказати, про що розповісти вам в своїй музиці. Ось причина того, що музика великого композитора буде жити завжди, може бути, вічно, тому що люди будуть відчувати емоції, коли б вони її не слухали» [2].

Висновки. Класична музика як вічна музика пройшла випробування століттями, має свої смисли й естетичні цінності. Їй, як і кожному виду мистецтва, притаманне жанрове розмаїття, багатство стилів і напрямів. Розмаїття видів і жанрів зазначеного феномена часто використовується у культурно-дозвілєвому середовищі, засобах масової комунікації. Серед найбільш помітних особливостей використання класичної музики в ситуації інформаційного суспільства є розповсюдження та сприйняття творів класичної музики через посередництво мережі Інтернет, яке надає безліч можливостей для опосередкованого пізнання академічної музики. Також важливою тенденцією в європейській музичній галузі є пошук нових підходів, часто нетрадиційних, до виконання класичної музики, прагнення зробити академічний концерт більш доступним та привабливим для широкої публіки. У процесі функціонування європейської класичної музики розвивається комерційний характер щодо спрямованості на отримання прибутку в процесі функціонування музики, який призводить до явища музичного шоу-бізнесу. Вказані особливості використання європейської класичної музики в сучасному житті є питаннями складними і дискусійними, але досить актуальними на сьогодні та потребують подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. *Акопян К. А.* Масова культура: Уч. пособ. / К. А. Акопян, А. В. Захаров, С. І. Кагарлицька. – М. : Альфа-М: Инфра-М, 2004. – 304 с.
2. *Бочеллі А.* «Класична музика була, є і буде!» [Електронний ресурс] // Заголовок зі статті. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com/2015/02/04/andrea-bocelli-i-think-lucky-sung-with>.
3. *«Волшебная флейта».* – Сб. мультфильмов по произведениям классической музыки [Електронний ресурс]: Канал «Youtube» – Режим доступу: <https://www.youtube.com>.
4. *Конен В. Дж.* Театр и симфония. Роль оперы в формировании классической симфонии / В. Дж. Конен. – М. : Музыка, 1975. – 376 с.
5. *Мархасев Л. С.* В легком жанре: Очерки и заметки / Л. С. Мархасев / 2 изд., уточнен. и доп. – Л. : Сов. композ., 1984. – 280 с.
6. *Раабен Л. Д.* Камерная инструментальная музыка I пол. XX в. Страны Европы и Америки / Л. Д. Раабен. – М. : Композитор, 1986. – 232 с.
7. *Класична музика* [Електронний ресурс] // Українська Вікіпедія, версія від 13 жовтня 2010 р. – Режим доступу до матеріалів: www.uk.wikipedia.org.
8. *Популярних 5 пісень, в основу яких покладено класичну музику* [Електронний ресурс]: Портал «UA Modna» – Режим доступу : <http://www.uamodna.com/articles/5-popular-songs-based-on-classical-music>.
9. *Цукер А.* Проблемы взаимодействия академических и массовых жанров в современной советской музыке [Електронний ресурс]: автореф. дис. ...д-ра искусств.: спец. 17.00.02 – «Музыкальное искусство» / А. Цукер. – М., 1991. – 48 с. – Режим доступу: <http://nauka-pedagogika-muzichne-mistetstvo>.

References

1. *Akopjan K. A.* Masova kuljtura: Uchebnoe posobyje / K. A. Akopjan, A. V. Zakharov, S. I. Kagharlycjka. – M. : Aljfa-M: Ynfra-M, 2004. – 304 s.
2. *Andrea Bocelli.* «Klasychna muzyka bula, je i bude!» [Elektronnyj resurs] // Zagholovok zi statti – Rezhym dostupu do materialiv: <http://ua.euronews.com/2015/02/04/andrea-bocelli-i-think-lucky-sung-with>
3. *«Volshebnaja flejta»* – Sbornyk muljtfyljmov po proyzvedenyjam klassycheskoj muzyky [Elektronnyj resurs]: Kanal «Youtube». – Rezhym dostupu do materialiv: <https://www.youtube.com/watch?v=9SGSntMOHK4>
4. *Konen V. Dzh.* Teatr y symfonyja. Rolj operu v formirovanyy klassycheskoj symfonyy / V. Dzh. Konen. – M. : Muzyka, 1975. – 376 s.
5. *Markhasev L. S.* V leghkom zhanre: Ocherky y zametky / L. S. Markhasev / 2 yzd., utochnen. y dop. – L.: Sovetskyj kompozytor, 1984. – 280 s.

6. **Raaben L. D.** Kamernaja ynstrumentalnaja muzyka I pol. XX v. Strany Evropy y Ameryky / L. D. Raaben. – M. : Kompozytor, 1986. – 232 s.

7. **Klasychna Muzyka** [Elektronnyj resurs] // Ukrajinjska Vikipedija, versija vid 13 zhovtnja 2010 r. – Rezhym dostupu do materialiv: www.uk.wikipedia.org.

8. **Populjarnykh 5 pisenj, v osnovu jakykh pokladeno klasychnu muzyku** [Elektronnyj resurs]: Portal «UA Modna» – Rezhym dostupu do materialiv: <http://www.uamodna.com/articles/5-popular-songs-based-on-classical>.

9. **Cuker A.** Problemy vzaymodejstvija akademicheskykh y massovykh zhanrov v sovremennoj sovetskoj muzyke [Elektronnyj resurs]: avtoref. dys. ...d-ra yskusstv.: spec. 17.00.02 – «Muzykaljnoe yskusstvo» / A. Cuker. – M., 1991. – 48 s. – Rezhym dostupu do materialiv: <http://nauka-pedagogika-muzichne-mistetstvo>.

Боровец Оксана Александровна, студентка спеціальності «Культурологія» Ровенського державного гуманітарного університету;

Казначеева Людмила Николаевна, кандидат історических наук, доцент кафедри культурології та музеєзнавства Ровенського державного гуманітарного університету

Использование образцов классической музыки в современной жизни

Анализуется классическая музыка и ее использование в современной жизни; рассматривается поиск новых подходов к использованию этой музыки.

Ключевые слова: классическая музыка, академическая музыка, комерціалізація, технічні засоби, інтерпретація.

Borovets Oksana, student majoring in «Jurisprudence» of Rivne State Humanitarian University;

Kaznacheeva Lyudmila, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Department of Cultural Studies and Museology of Rivne State Humanitarian University

Using samples of classical music in modern life

Analysis of classical music and its use in modern life; examines the search for new approaches to the use of this music.

Key words: klassicheskaa music, academic music, commercialization, technical means, interpretation.

Надійшла до редакції 3.10.2015 р.

УДК 78.03«18/19»(477)

Гедзь Олена, заступник директора з виховної роботи Київського лицей № 144

ЗДОБУТКИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ШЛЯХУ ЇЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ НАПРИКІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Розглядаються теоретичні засади дослідження музичної культури України кінця ХІХ – початку ХХ ст., виокремлено етапи становлення музичної культури та особливостей її розвитку на теренах українських земель в умовах співіснування з іншими народами і взаємовпливу культур. Відстежується розвиток українського музичного мистецтва за законами розвитку європейської музики як цілісної системи.

Ключові слова: музична культура, національне відродження, модернізація, полікультурність.

Нові реалії часу розширюють можливості вивчення історичних та культурологічних процесів у складний перехідний період української музичної культури. Розгляд музичної спадщини України кінця ХІХ – початку ХХ ст. доповнює уявлення про перехідні періоди та їхнє значення для наступного етапу розвитку в культуротворчому процесі.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що вивчення та збагачення проблеми взаємовпливу української культури і культур інших народів, що проживали на територіях українських земель, які наприкінці зазначеного вище періоду входили до складу різних держав, може сприяти глибшому вивченню культурних зв'язків між народами, формуванню повної картини розвитку українського музичного мистецтва тієї епохи.

Питання становлення української професійної музики в контексті музично-культурних взаємодій поки що не знайшли ґрунтового відображення в науковій літературі, хоча останнім часом

ЗМІСТ

<i>Таргонський Г. М.</i> Рівненщина як сфера реалізації духовних потреб молоді (вітання учасникам)	3
<i>Постоловський Р. М.</i> Наукова творчість у нових соціально-політичних реалія	4
<i>Виткалов В. Г., Виткалов С. В.</i> Український культурний продукт у сучасних умовах (до результатів проведення XI Всеукраїнської науково-практичної конференції у м. Рівне)	6

Розділ I. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА РЕТРОСПЕКТИВА ЛЮДСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

<i>Карпова Л. П.</i> «Останній рицар» (Особистість у світовій історії)	11
<i>Горіна Л. І.</i> Традиція змагання в історії народно-інструментального виконавства	15
<i>Панасюк С. Л.</i> Становлення музичної освіти в братських школах України	21
<i>Адамчук К.</i> Форми вияву святково-обрядової практики в добу Козаччини	25
<i>Гірняк Г. З.</i> Становлення та розвиток академічного бандурного виконавства в другій половині ХХ ст.	30
<i>Макарук І.</i> Релігійна преса Волині 20-30 рр. ХХ ст.	33
<i>Дашко В.</i> Військові підпільні формування на Сарненщині в роки німецько-радянської війни	37

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Дем'янюк М.</i> Методологічні аспекти дослідження світогляду письменника-полеміста Івана Вишенського	43
<i>Онишко Л. В.</i> Синтез художнього твору як засіб відтворення дійсності	50
<i>Ясінський М. М.</i> Образологічне обґрунтування потреби формування теорії культурно-історичного концептуалізму	55
<i>Гірняк Г. З.</i> Систематизація документації органів місцевого самоврядування м. Львова в 2012 р.	59
<i>Майборода Р.</i> Специфіка розвитку культурного інтелекту у чоловіків і жінок	64
<i>Соїч В.</i> Визначення поняття реклами з точки зору різних підходів до її вивчення	69
<i>Войтович Г.</i> Функції молодіжного дозвілля	73
<i>Чуб Г.</i> Проблеми дозвілля молоді України	78

Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

<i>Білик О. М., Брагіна Т. М.</i> Стан та перспективи підготовки фахівців зі спеціальності «медіа-комунікації» в Харківській державній академії культури в контексті сучасної медіа-освіти	83
--	----

<i>Дудик Р.</i> Особливості розвитку комунікативної компетентності студентів вищих музичних навчальних закладів	88
<i>Чернюшок О. В.</i> Методика розвитку креативності у майбутніх художників педагогів на заняттях із композиції	93
<i>Тетюк М. Т.</i> Засоби невербальної комунікації у класі вокалу: Status quo, pro et contra	99
<i>Помпа О.</i> Осучаснення дисципліни з народно-сценічного танцю технічними засобами	106
<i>Кашевський О. В.</i> Соціальні бальні танці у сучасному культурному просторі: психосоціальний аспект	110
<i>Ширко В. М.</i> Підготовка майбутніх фахівців із туризму до анімаційної діяльності	116

Розділ IV. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ПАРАДИГМА УКРАЇНИ В РОЗМАЇТТІ ВИЯВІВ

<i>Станичнов О.</i> Особливості автопортретів митців польської сецесії	120
<i>Бійо В. В.</i> «Паладини» Ж.Ф. Рамо на сучасній оперно-балетній сцені	126
<i>Бондарчук Я. В.</i> Життєвий і творчий шлях художниці Л. І. Спаської	134
<i>Красєва І.</i> Фестивалі аматорського мистецтва в Україні	139
<i>Боровець О. О., Казначєва Л. М.</i> Використання зразків класичної музики в сучасному житті	146
<i>Гедзь О.</i> Здобутки української музичної культури на шляху її національного відродження наприкінці XIX – початку XX ст.	150
<i>Чеплаков С.</i> Українська культура в сучасних умовах	156
<i>В'юн К. В., Матвєєва В. С.</i> Культурні зв'язки української діаспори з сучасною Україною	162
<i>Смирнова Н.</i> «Нехай воскресне Бог» Д. Бортнянського: інтонаційний зміст та особливості виконання твору	166
<i>Веремчук І. А., Шолудько Н. Г.</i> Українська вокальна школа в постатях: віхи становлення	172
<i>Білінський М. М.</i> Бібліотека як основа діяльності меморіального музею Т. Г. Шевченка у Каневі	177
<i>Сидор Т.</i> Сімейне дозвілля – пріоритетний напрям діяльності клубних закладів	180
<i>Стенко О. М.</i> Публікації ООН	185
<i>Ягодка І. Ю.</i> Особливості топонімів південної частини Острозького району	189
<i>Титуса В. М.</i> Музична освіта Львівщини кінця XIX – початку ХХІ ст.	193
<i>Бучко М. В.</i> Діяльність закладів мистецького спрямування у м. Львові кінця ХХ початку ХХІ ст.	198
<i>Трохимчук М.</i> Театральне життя Рівненщини крізь призму спеціальної літератури	204

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

ВИПУСК 15

Наукове редагування, упорядкування і коректура – **проф. Виткалов В.Г.**
Комп'ютерний набір, верстка та макет – **доц. Виткалов С.В., Федорук Л.М.**
Відповідальний за випуск – **Виткалов В.Г.**

Підписано до друку 24.12.2015. Замовлення № 190/1.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 22.3. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 15 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ,
2015. – 211 с.

*Висловлюємо подяку начальнику управління культури і туризму
Рівненської облдержадміністрації п. Ярославу Мельнику
за часткову фінансову підтримку видання*

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12